

وزارة العلوم وتحقيقات والتكنولوجيا
كلية المعارف القرآنية باصفهان
المساعد للشؤون الدراسه
رساله مقدمه لنيل درجه الماجستير فى نهج البلاغه

العنوان:

**دور الصمت فى النمو البشرى
من وجهه نظر الآيات والأحاديث النبويه**

**الأستاذ المشرف :
دكتور على غفارزاده**

**الأستاذ المساعد :
دكتور شهاب الدين ذوقارى**

**إعداد :
سميه ميرى**

الصيف ١٤٣٣

Ministry of Science, Research and Technology
Isfahan Quranic Teaches college

Deputy of research
«M.A» Thesis

On knowledges of Nahj-al-Balaghe

Subject:

**The Role of Silence in Human Being's Growth from the
Point of View of Verses and Hadiths**

Thesis Advisor:

Dr. Ali Ghafarzadeh

Consulting Advisor:

Dr. Shahabodin Zoufaghari

By:

Somayh Miri

Summer 2012

چکیده

مهم ترین راه ارتباط انسان ها با یکدیگر سخن گفتن است انسان چنان با این راه ارتباطی خو گرفته که برای ارتباط با خدا و یا دیگر موجودات نیز بسیار از سخن استفاده می کند . اما سخن گفتن که بایستی صرفاً به عنوان ابزار ارتباطی مورد استفاده قرار گیرد گاه کاربری بسیار گسترده تری پیدا می کند و جایگزین برخی از افعال دیگر انسان نیز می گردد . به طوری که فعالیت عمده ی عده ای از انسان ها در طول روز را می توان سخن گفتن دانست. طبیعی است که در این حالت آسیب های فراوان به لحاظ ادبی، اخلاقی، دینی و اجتماعی سخن را تهدید می کند از جمله اینکه انسان ممکن است بخواهد همه چیز را در سخن خلاصه کند ، از سوی دیگر سکوت یعنی ترك سخن برای انسان این فرصت را ایجاد می کند که با واقعیت های زندگی آشنا شود ، در آن ها بیندیشد و چهار چوبی برای سخن بیابد .

در این ضمن بررسی آفات سخن ، به مبحث سکوت به عنوان روشی برای کسب رضایت خداوند متعال و مصون ماندن از خطا و اشتباه در مراودات اجتماعی و راهی برای ریاضت نفس ، زدودن قساوت قلب ، موجب عفاف و جوانمردی پرداخته شده است، روش مورد استفاده در این تحقیق روش نظری و کتابخانه ای است و با استفاده از نرم افزارهای مرتبط تنظیم گردیده است. و از جمله نتایج حاصله اینکه سکوت، فرصتی است برای دریافت حقایق از راه های گوناگون و پردازش آن ها به یاری اندیشه و پر کردن ذخیره سخن های ناب تا در فرصت مناسب در دسترس باشد و بکار آید. همچنین سکوت مهلتی است برای بالندگی و باروری معنوی و پختگی و پروراندن مروارید های سخن .

کلید واژگان: انسان، سخن، سکوت، تربیت، سازندگی

Abstract:

Speaking is the most important method of communication among human beings. Humans are so accustomed to this way of communication that they use it to communicate with god and other creatures too. But speaking sometimes gains a very broad usage besides just a tool for communication and replaces some of the human actions. So that we can say that one of the most important activities of human being during the day is speaking. Hence, it is natural that there are so many damages for speaking including politeness, morality, religious and social aspects. For instance it is possible for someone to try to summarize everything in

the speaking. On the other hand the silence gives us this opportunity to get familiar with life's realities, think about them and find a framework for talking. In this paper by identifying the damages inflicted by speaking, we deal with the issue of silence as a way of getting the satisfaction of god and being secure from error and wrong doing in social conventions and a way for austerity, cleaning the barbarity of heart, and a way of nourishing honor and chivalry. The method used in this paper, is a theoretical method which uses library research and has been adjusted using relative software applications. One of the results is that the silence is an opportunity for getting the realities in different ways and processing them by the help of thought and saving them for the needed times to be used in speaking. Also, silence is an opportunity for spiritual nourishment and raising the pearls of speech.

Keywords: human beings, speech, silence, nourishment, fostering

الملخص:

خطاب هو الأسلوب الأكثر أهمية في التواصل بين البشر. اعتادوا ذلك البشر إلى هذه الطريقة في الاتصالات التي يستخدم فيه على التواصل مع الله والمخلوقات الأخرى أيضا. ولكن في بعض الأحيان تحدث المكاسب الاستخدام واسع جدا إلى جانب مجرد أداة للاتصال ويستبدل بعض تصرفات البشر. بحيث يمكن القول إن واحدة من أهم الأنشطة للإنسان خلال النهار يتحدث. وبالتالي، فمن الطبيعي أن هناك الكثير من الأضرار للتحدث بما في ذلك الأدب والأخلاق والدينية والجوانب الاجتماعية. على سبيل المثال كان من الممكن لشخص ما في محاولة لتلخيص كل ما في والناطق. من ناحية أخرى الصمت يعطينا هذه الفرصة للتعرف على الحقائق الحياة، التفكير فيها وإيجاد إطار للحديث. في هذه الورقة من خلال تحديد الأضرار التي لحقت عن طريق التحدث، ونحن نتعامل مع هذه القضية من الصمت كوسيلة من الحصول على رضا الله ويكون في مأمن من الخطأ والخطأ به في الأعراف الاجتماعية والتكشف وسيلة لل، وتنظيف وحشية القلب، وطريقة تغذية الشرف والرجولة. الطريقة المستخدمة في هذه الورقة، هو وسيلة النظرى الذى يستخدم مكتبة البحوث وتم تعديل باستخدام تطبيقات البرامج النسيئة. واحدة من النتائج هو أن الصمت هو فرصة للحصول على الحقائق بطرق مختلفة ومعالجتها من جانب مساعدة من الفكر وحفظها لأوقات الحاجة لاستخدامها في التحدث. أيضا، الصمت هو فرصة للتغذية الروحية ورفع اللؤلؤ الكلام.

كلمات البحث: البشر، الكلام، الصمت، تغذية، تعزيز